

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 423
din data de 23.08.2023

Nr. dosar: 952/2022

Nr. petiție: 9397/30.12.2022

Petent: ...

Reclamat: Guvernul României

Obiect: Petentul se simte discriminat că nu beneficiază de subvenția energetică deoarece nu are vârsta de minim 60 de ani.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul sau reședința petentului

... – Comuna ...

Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

1. Guvernul României – București, Piața Victoriei , nr.1.

2. Ministerul Muncii și Solidarității Sociale – București, str.Dem.I.Dobrescu, nr.2-4, Sector.1

II. Procedura de citare

1. Prin adresele nr. 1779/06.03.2023 (filele 11-14 la dosar) s-a realizat citarea părților, cu termen de audiere în data de 30.03.2023. **Prin adresa nr. 389/18.01.2023 (fila 7 la dosar) a fost invocată din oficiu, petentului, Excepția necompetenței CNCD.**

2. Prin adresa înregistrată cu nr. 390/18.01.2023, s-a solicitat Guvernului României un punct de vedere de specialitate. (fila 9 la dosar)

3. Prin adresa înregistrată cu nr. 780/02.02.2023 (fila 10 la dosar), Guvernul României ne comunică , că a transmis petiția în vederea emiterii unui punct de vedere de specialitate către Ministerul Muncii și Solidarității Sociale precum și Casei Naționale de Pensii Publice.

4. Prin adresa înregistrată cu nr. 2267/23.03.2023 (fila 15-17 la dosar), Guvernul României transmite punct de vedere.

5. Prin adresa înregistrată cu nr. 2586/03.04.2023 (fila 19 la dosar), se comunică petentului punctul de vedere transmis de Guvernul României.

6. Prin adresa înregistrată cu nr. 2507/30.03.2023 (fila 20-24 la dosar), Ministerul Muncii și Solidarității Sociale transmite punct de vedere.

7. Prin adresa înregistrată cu nr. 2578/03.04.2023 (fila 25 la dosar), petentul transmite un punct de vedere prin care menționează că a primit cardul de subvenție energetică.

8. Prin adresa înregistrată cu nr. 2660/05.04.2023 (fila 26 la dosar), se comunică petentului punctul de vedere transmis de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale.

9. Prin adresa înregistrată cu nr. 3219/28.04.2023 (fila 27 la dosar), petentul transmite concluzii scrise.

10. Procedura legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

11. Petentul susține că nu beneficiază de cardul de subvenție energetică în valoare de 1400 lei acordat în două trasee, deoarece nu are vârsta de minim 60 de ani.

12. Prin adresa înregistrată cu nr. 2578/03.04.2023 (fila 25 la dosar), petentul transmite un punct de vedere prin care menționează că a primit cardul de subvenție energetică dar, din motivul că este persoană cu dizabilitate, este discriminat pe criteriul de vârstă, arătând că dorește soluționarea dosarului pentru a-i ajuta și pe ceilalți pensionari cu venituri sub 2000 lei și care nu au vârsta de minim 60 ani.

Susținerile părții reclamate – Guvernul României

13. Reclamatul Guvernul României, față de obiectul petiției, invocă excepția lipsei calității procesual pasive.

14. În fapt, reclamatul susține că petentul nu a respectat condițiile impuse de art.11 alin.1 din Ordinul președintelui CNCD NR.144/2008, nefiind precizate concret pretențiile față de Guvernul României și cauza juridică a acestora, nu a arătat care sunt drepturile subiective care ar fi fost vătămăte de către partea reclamată.

15. Reclamatul susține că faptul că petentul nu poate beneficia de prevederile OUG 166/2022 nu reprezintă discriminare, în înțelesul legii (OG 137/2000), tot așa cum nu este discriminatorie prevederea legală de care petentul a beneficiat, respectiv de reducerea stagiului de cotizare, urmare în grupa I de muncă, acesta având calitatea de pensionar, la cerere, la vârsta de 58 ani.

Susținerile părții reclamate- Ministerul Muncii și Solidarității Sociale

16. Prin adresa înregistrată cu nr. 2507/30.03.2023 (fila 20-24 la dosar), Ministerul Muncii și Solidarității Sociale transmite punct de vedere prin care precizează următoarele aspect:

- față de obiectul petiției invocă excepția lipsei calității procesual passive,
- arată că informații suplimentare referitoare la Oug 166/2022 pot fi obținute de la Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene.

V.Motivele de fapt și de drept

17.Luând act de plângere, astfel cum este formulată, precum și de susținerile părților, Colegiul urmează a analiza excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, excepție invocată din oficiu conform prevederilor din **Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor** , astfel:

„Art. 28. Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția de necompetență când în mod vădit constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată.

Art. 29. Excepția de necompetență poate fi ridicată de reclamat sau de membrii Colegiului director și în cursul soluționării petiției, sub condiția prevăzută la art. 30.

Art. 30

(1) Excepția de vădită necompetență se pune în dezbateră petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere.

(2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.

Art. 31

(1) *Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul.*

(2) *Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.*

Art. 32. Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență prin hotărâre a Colegiului director.”

18. Referitor la excepția de necompetență a C.N.C.D., invocată din oficiu, Colegiul director urmează să o admită, arătând că o eventuală constatare a unei fapte de discriminare ar afecta norme juridice cu caracter de lege, având în vedere **Decizia Curții Constituționale nr. 997/2008.**

19. Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008 a Curții Constituționale stabilește următoarele: „Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica autorului excepției pune în discuție constituționalitatea atribuțiilor jurisdicționale ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării care, potrivit art.20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, poate să dispună «înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării», în măsura în care situațiile discriminatorii izvorăsc din conținutul unor acte normative.

20. Față de acestea, Curtea apreciază că o corectă analiză a textului de lege criticat impune interpretarea acestuia în ansamblul reglementării din care face parte, mai precis al Secțiunii VI din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, care reglementează rolul, atribuțiile și organizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

21. Astfel, Curtea observă că potrivit dispozițiilor art.16 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării îndeplinește rolul de «garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării» iar, potrivit dispozițiilor art. 18 din același act normativ, «este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.» Mai departe, art. 19 alin.(1) lit.c), precum și art.20, în ansamblu, reglementează rolul jurisdicțional al Consiliului, care are ca finalitate, așa cum s-a arătat, «înlăturarea faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării.» În sfârșit, nu trebuie omis nici faptul că art.2 alin.(3) din aceeași ordonanță prevede că sunt discriminatorii «prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane [...]».

22. Deși autorul excepției apreciază ca fiind un «nonsens» interpretarea dispozițiilor art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 în sensul aplicabilității lor și cu privire la situațiile discriminatorii ce izvorăsc din conținutul actelor normative, Curtea observă totuși că dispozițiile de lege mai sus enunțate au constituit în realitate temeiul mai multor hotărâri prin care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat, în cadrul activității sale jurisdicționale, caracterul discriminatoriu al unor prevederi legale.

23. În această ordine de idei, Curtea constată că, în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să vegheze printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării. Ceea ce aici interesează sunt efectele pe care le produc aceste

opinii. Astfel, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art.20 a lin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, hotărârea Consiliului ar putea avea ca efect încetarea aplicabilității acestor dispoziții și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, care nu se referă la persoana sau grupul social discriminate. Într-o atare împrejurare, se pune în discuție legitimitatea acestui organ de a interfera în competențele legislativului, prin înlăturarea aplicabilității unor acte normative și instituirea aplicabilității altora, dar și în competențele Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, sub aspectul art. 16 referitor la principiul nediscriminării.

24. Deși în lumina dispozițiilor constituționale o asemenea interpretare nu ar putea fi acceptată, rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării putând fi rezumat mai degrabă la posibilitatea de a constata existența unor discriminări în conținutul unor acte normative și la formularea de recomandări sau sesizarea autorităților competente pentru a modifica respectivele texte de lege, se observă totuși, așa cum s-a reținut și mai sus, că, în practică, art.20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 a generat efecte neconstituționale, prin care s-a încălcat principiul separației în stat, la aceasta contribuind chiar formularea echivocă a dispozițiilor cuprinse în Secțiunea VI din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000.

25. Pentru aceste motive, Curtea constată că prevederile art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative. "

26. Având în vedere aceste aspecte, Colegiul nu se poate pronunța prin hotărâre, privind obiectul cauzei, însă poate emite un punct de vedere, conform prevederilor art.18 alin.1 din O.G. nr.137/2000 *„Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul sau de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.”*, astfel:

Punct de vedere

O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „*exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile*”).

Prin nediferențiere, judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg, în primul rând, tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „*art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară*” (**Marckx împotriva Belgiei**, 13 iunie 1979, §32) sau „*analoagă*” (**Van der Mussele împotriva Belgiei**, 23 noiembrie 1983, §46) ori „*relevant similară*” (**Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „*analoagă ori relevant similară*” (**Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit**, 30 iulie 1998, §75).

CEDO arată că statele contractante au o marjă de apreciere în a stabili dacă și în ce măsură diferențele în situații de altfel similare justifică un tratament diferit în drept. Marja de apreciere variază în funcție de împrejurări, obiectul și fondul cauzei. (**Rasmussen împotriva Danemarcei**, 28 noiembrie 1984, §40). Chiar dacă statele au o marjă de apreciere, justificarea trebuie evaluată în raport cu principiile care prevalează în mod normal într-o societate democratică (**Ünal Tekeli împotriva Turciei**, 16 noiembrie 2004, §50). Marja de apreciere este mai largă în domeniul măsurilor generale de strategii economice sau sociale, întrucât autoritățile naționale sunt cele care cunosc mai bine decât o instanță internațională care sunt interesele publice în domeniul economic și social (**Zeman împotriva Austriei**, 29 iunie 2006, §33). În domeniile în care nu există o practică comună a statelor marja de apreciere este la fel mai largă (**S.H. și alții împotriva Austriei**, §69). Chiar și în lipsa unei practici comune se poate stabili dacă există sau nu o tendință europeană (**I.B. împotriva Greciei**, 3 octombrie 2013, §82-83).

Colegiul director constată că stabilirea baremelor de consum este de natură să sprijine persoanele cu consum mic, care reprezintă de fapt persoane cu venituri mici; totodată, este o măsură prin care consumatorii sunt îndemnați să-și limiteze consumul inutil de energie într-o perioadă de criză.

În concluzie Colegiul director constată că tratamentul diferențiat prin introducerea condiției de vârstă are loc între persoane fizice care nu se află în situații analoage, comparabile și, ca atare, nu suntem în situația unei discriminări, respectiv în situația încălcării principiului egalității și nediscriminării reglementat de art. 16 din Constituția României.

În continuare Colegiul director reiterează că se poate introduce printr-o prevedere legală un tratament diferențiat între persoane care nu se află în situații analoage, dacă există o justificare obiectivă și rezonabilă, iar măsura este una proporțională cu scopul urmărit.

Colegiul director apreciază că măsura introducerii condiției de vârstă este justificată obiectiv întrucât limitarea anumitor drepturi și libertăți este legală pentru a proteja și sprijini persoanele cu consum mic, care reprezintă de fapt persoane cu venituri mici;

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Admiterea excepției de necompetență a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării;
2. Emiterea unui punct de vedere (nu sunt situații comparabile, măsura este justificată).
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

MOȚA MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN – Membru

Redactată și motivată: RCV/VNC

Data redactării: 24.08.2023

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul de 15 zile, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.